

VERKSAMHETS- PLAN

2011

1. Verksamhetens grundtanke

Verksamhetsidé

För att skapa ett hållbart samhälle med god folkhälsa och god resurshushållning på alla plan måste välfärdsmyndigheterna *ännu* bättre än idag samordna sina insatser. Södra Dalarnas samordningsförbund verkar med stöd av Lag om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (SFS 2003:1210). Genom denna lag finns möjligheter till samordnade rehabiliteringsinsatser i syfte att uppnå eller förbättra en enskilds förmåga till förvärvsarbete. Den finansiella samordningen (FINSAM) mellan olika huvudmän inom rehabiliteringsområdet ska underlätta en effektiv resursanvändning. De disponibla resurserna ska användas för samordnade insatser som syftar till att den enskilde ska uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. Effektiva metoder är tänkta att, där det är möjligt, implementeras i ordinarie myndigheters verksamhet. Ett annat viktigt syfte med finansiell samordning är att förhindra att människor hamnar i en gråzon och förhindra rundgång mellan olika aktörer.

Affärsmodell

Parterna i förbundet (Landstinget Dalarna, Arbetsförmedlingen Avesta/Hedemora, Försäkringskassan, Avesta Kommun och Hedemora Kommun) finansierar gemensamt och årligen förbundets verksamhet genom anslag.

Ett samordningsförbund ska

- besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen
- stödja samverkan mellan samverkansparterna
- finansiera samordnade rehabiliteringsinsatser och andra aktiva åtgärder inom de samverkande parternas ansvarsområde
- svara för lokal uppföljning och utvärdering.

Däremot får samordningsförbundet inte ägna sig åt myndighetsutövning gentemot enskilda personer. Förbundet ansvarar således inte för rehabiliteringsinsatser och andra aktiva åtgärder i enskilda fall.

Verkställande tjänsteman har i uppdrag att identifiera förbättringsmöjligheter inom den samordnade rehabiliteringen, bereda ärenden för styrelsen samt verkställa styrelsens beslut. Förbundet är en lärande organisation som vill ha stor insyn i alla finansierade insatser för att kunna lära av våra erfarenheter och på så sätt förbättra metoderna i framtiden. De samverkande parterna behåller sitt nuvarande ansvar för rehabilitering av och annat stöd till enskilda personer. Rehabiliteringsinsatser och andra aktiva åtgärder beviljas i de enskilda fallen av respektive samverkande part.

Uppdrag från styrelsen

Samordningsförbundets styrelse har givit förbundet följande uppdrag:

- vara ett metodlab som provar nya arbetsmetoder
- implementera effektiva arbetsmetoder
- identifiera utvecklingsmöjligheter inom samordnad rehabilitering
- vara ett komplement till ordinarie linjeorganisation

Vision

"Södra Dalarna - en plats för alla"

Den gemensamma visionen för välfärdsmyndigheterna är ledstjärnan i vårt arbete. Alla medborgare i Avesta och Hedemora ska känna att de hör hemma någonstans (i ett arbete, en aktivitet, i en förening etc.) och ska ha möjlighet att använda hela sin arbetsförmåga. Vi ska alla – tillsammans - arbeta för att möjliggöra detta. Visionen omfattar öppenhet och god samverkan mellan myndigheter, förbättrad folkhälsa, full sysselsättning, minskade sjukskrivningar, att psykiatri och primärvård kan komma till ett "avslut" i sina behandlingar och att ingen är beroende av kommunalt försörjningsstöd.

Målgrupp

Målgruppen består av personer som är i behov av samordnande rehabiliteringsinsatser från flera av de samverkande parterna med det primära syftet att uppnå eller förbättra sin förmåga till förvärvsarbete. Aktuell åldersintervall för insatserna är 18-64 år. Under år 2011 vill förbundet lägga ett särskilt fokus på individer i målgruppen med utländsk bakgrund. Samordningsförbundet får inte själva besluta om vilka individer som ska erhålla stöd och hjälp, men förbundet ska aktivt verka för att genus- och etnicitetsperspektivet beaktas.

Mål

Målet för vårt arbete är att alla medborgare i Avesta och Hedemora ska känna att de får den hjälp och det stöd de behöver för att uppnå maximal arbetsförmåga. Oavsett vilka rehabiliteringsbehov medborgaren har ska myndigheterna arbeta tillsammans på bästa sätt för optimalt resultat och tillfredsställelse. Vi ska skapa trygghet genom tydlighet och delaktighet.

Förbundet är i en fas mellan implementering av beprövade arbetsmetoder och val av insatser för målgrupper med andra, delvis nya, behov. Fokus under år 2011 är därför att kartlägga var behovet av förbättrad samverkan är som störst och hur samverkan kan öka med samordningsförbundets resurser. Verkställande tjänsteman har i uppdrag att under första halvåret genomföra en kartläggning tillsammans med chefer, politiker och handläggare hos de ingående parterna och att för styrelsen under andra halvåret presentera ett eller flera förslag på vad samordningsförbundet bör fokusera på den närmaste framtiden, senast från år 2012. Om ytterligare kommuner önskar ingå i samordningsförbundet kommer den processen också att kräva viss nyorientering för verksamheten.

Mätbara mål för pågående samverkansinsatser beskrivs i beslutsunderlaget för Sammanhangsplatser och i projektplanen för Bakomliggande faktorer till kvinnors ohälsa.

Ideologi

- I Södra Dalarna har vi respekt för individen och sätter dess behov i fokus
- Vi har största möjliga öppenhet mellan våra myndigheter och en helhetssyn på vår del i samhället
- Allt arbete präglas av jämställdhet, solidaritet och empati
- Vi tror på individens förmåga och uppmuntrar alla att ta ansvar för sitt liv

2. Utveckling

Den primära uppgiften för Verkställande tjänsteman år 2011 är att tillsammans med handläggare, chefer och politiker kartlägga inom vilka områden behovet av förbättrad samverkan är som störst.

Den politiska ledningen för Sätters kommun har visat intresse för att ingå i Södra Dalarnas Samordningsförbund och staten har anslagit medel för det under år 2011. En viktig uppgift för VT blir därför att på alla nivåer (politiker, chefer, handläggare) förankra samverkansarbetet och insatser i den nya kommunen.

När en eller flera behovsgrupper är identifierade, och en eller flera idéer om ”behovsfyllning” finns att tillgå, ges ett förslag till styrelsen att besluta om. Parterna har möjlighet att föreslå insatser och att söka medel för samverkansprojekt.

3. Omgivande faktorer

Styrkor

I våra myndigheter finns idag goda föresatser, en vilja att sträva mot vår gemensamma vision och att samverka på alla plan där det är möjligt. Vi har god befolkningskännedom, vi är flexibla och lojala mot våra uppdrag. Vi har strukturerade samverkansformer sedan länge och vi har förmåga att se vad vi måste arbeta med först för att sedan komma vidare till kärnan. Vi vågar pröva nya samverkans- och arbetssätt och vi har ett stort förtroende för varandra. Efter drygt fem års arbete i nära samverkan har vi god kännedom om och erfarenhet av vad som fungerar och vi behöver inte börja om från noll när vi startar en ny insats. Eftersom en stor del av handläggare, chefer och politiker har varit med i samverkansarbetet under flera år kan vi fortsätta till nästa steg i samverkanstrappan, tack vare tillit till varandras vilja och förmåga att arbeta tillsammans för individens bästa.

Svårigheter och hot

Processen att enas om hur en Sammanhangsplats skulle kunna se ut har tagit lång tid i Hedemora kommun. Det kan innebära en svårighet, om detta beror på oenighet mellan förvaltningar eller organisationer, men kan också bli till en styrka; en lång beslutsprocess kan innebära en god grund för en ny verksamhet där alla har varit delaktiga och kunnat ge sin syn på hur den framtida verksamheten bör bedrivas.

I Avesta har Portalen/Sammanhangsplatsen fått delvis andra förutsättningar än vad som var överenskommet under förberedelsearbetet. Personalen i insatsen har genomgått en fas av besvikelse, vilket kan innebära en svårighet, men det kan också bli en styrka om insatsen hittar andra vägar att genomföra de aktiviteter som vi gemensamt bedömt behövs.

Det har blivit tydligt att välfärdssamhället idag inte klarar att ge stöd till personer som står mycket långt från arbetsmarknaden, som inte ingår i en klart definierad behovsgrupp med lagstadgat stöd men som har förmågor som i dagsläget inte tas tillvara. Detta tomrum i rehabiliteringsstrukturen gör att beredningsgrupperna saknar verktyg att ta till, att genomströmningen inte blir den tänkta i Portalen/SHP och att många människor far väldigt illa. Denna svårighet är på sikt ett klart hot mot det sammanhållna samhället.

Det finns ständigt en risk att vi tappar helhetsperspektivet när var och en arbetar utifrån sin myndighets uppdrag. Att samverkan är en färskvara är en devis som vi erfarit stämmer och som vi arbetar aktivt med.

Möjligheter

De lokala beredningsgrupperna har genomfört en inventering av alla stödjande insatser som organisationerna tillsammans kan erbjuda invånarna. Inventeringen ger handläggare bättre kunskap och kännedom om vad som finns att tillgå och ska också fungera som underlag för diskussioner om det saknas någon typ av stöd.

Projektet Bakomliggande kunskaper till kvinnors ohälsa har som ett av sina mål att vi snabbare och mer effektivt ska identifiera problem och kunna ge stöd för att avhjälpa dessa. När projektet sina mål har vi klart bättre möjligheter att ge kvinnor med ohälsoproblematik adekvat stöd och behandling för att de snabbare ska öka sin arbetsförmåga och välbefinnande. Att samordningsförbundet nu har en ny Verkställande tjänsteman efter drygt fem års verksamhet är också en möjlighet. Med en annan person på posten kan nya idéer kläckas, nya infallsvinklar användas och annan erfarenhet infogas. Att ytterligare en kommun (Säter) har visat intresse för att ingå i samordningsförbundet är också en möjlighet till nytänk, bredare erfarenheter och samordningsvinster. Samordningsförbundet står med andra ord på trappan till något nytt som kan bli riktigt bra för medborgarna i Södra Dalarna.

4. Ledning och styrning

Styrelse

Förbundet leds av en styrelse med fem ordinarie ledamöter och fem ersättare. Ledamöterna kommer från de fem parter som ingår i förbundet. Styrelsen sammanträder ca 6 gånger per år. En ny styrelse kommer att väljas under verksamhetsåret (1 april) och nya ledamöter behöver få tid och möjlighet att sätta sig in i aktuell lagstiftning samt vad uppdraget innebär. En utbildningsdag planeras därför tillsammans med övriga samordningsförbund i länet.

Lokala Samverkansgruppen

Sedan flera år finns Lokala Samverkansgruppen (LSG) för Avesta/Hedemora där företrädare för välfärdsorganisationerna (verksamhetschefer och samverkansansvariga) och samordningsförbundet samråder kring gemensamma frågor och där fokus är att minska ohälsan. En verksamhetsplan tas årligen fram i samverkan. Lokala Samverkansgruppen fungerar som styr-/beredningsgrupp för samordningsförbundets insatser. Ansvarsfördelningen mellan samordningsförbundets styrelse och LSG är fastställd i Styrdokumentet, antaget av styrelsen 2010-09-27.

5. Organisation

Verkställande tjänsteman

Till sitt förfogande har styrelsen en verkställande tjänsteman (VT) på heltid. VT ansvarar för att ärenden bereds samt att styrelsens beslut verkställs. VT skall också utveckla förbundets verksamhet genom att identifiera nya behovsgrupper och föreslå lösningar för dem.

Avestamodellen Arbetsmarknad, Koordinator

Avesta kommun har under år 2010 beslutat om Avestamodellen Arbetsmarknad och anställt en Koordinator som ansvarar för att hålla ihop verksamheten. Koordinatorn är länken mellan Lokala beredningsgruppen och Portalen/Sammanhangsplats och är också den som ansvarar för att de medel samordningsförbundet beviljat till samverkansinsatser används på ett ändamålsenligt sätt.

Samverkansarena/Centralen, Hedemora

Att det ska finnas en stödjande samverkansverksamhet i Hedemora är alla ingående parter överens om. Under hösten 2010 pågår en utredning inom Hedemora Kommun om hur en sådan verksamhet kan organiseras och se ut. Detta är inte beslutat när denna verksamhetsplan skrivs men den funktionens ledning blir en viktig del i samordningsförbundets utvidgade organisation.

Lokala beredningsgrupperna

Lokala samverkansgruppen har två beredningsgrupper (en i resp. kommun) till sitt förfogande, där handläggande tjänstemän från vuxenpsykiatri, primärvård, arbetsförmedling, socialtjänst och försäkringskassa träffas i samråd kring individärenden med sammansatt problematik. Beredningsgrupperna är remitterande organ till Portalen/Sammanhangsplats.

Samverkanspartners

Övriga samordningsförbund, framför allt i Dalarna, är viktiga för erfarenhets- och informationsutbyte. Södra Dalarnas samordningsförbund är medlem i Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) och försöker aktivt påverka beslutsfattare på nationell nivå i frågor där SDS har en tydlig uppfattning. Coompanion är en samverkanspart när det gäller framväxten av sociala företag i vårt område.

6. Ekonomi

Intäkter

De fyra parterna i förbundet finansierar gemensamt och årligen förbundets verksamhet genom anslag. Försäkringskassan svarar för både sin och Arbetsförmedlingens insats (50 %), Landstinget Dalarna står för 25 %, Avesta Kommun 15 % och Hedemora kommun 10 %. Samordningsförbundet har under år 2010 haft anslag om totalt 3,64 MKr. Samordningsförbundets styrelse har gjort bedömningen att det krävs en rejäl ökning av anslagsnivån för att kunna finansiera insatser enligt parternas önskemål och behov. Av den anledningen har förbundet äskat 3 Mkr hos staten för år 2011.

Investeringar

Inga investeringar är aktuella.

Ekonomisk utveckling

Tidigare ekonomiska överskott är i princip helt förbrukade vid utgången av år 2010. Det kan innebära likviditetsproblem för samordningsförbundet om inte parterna betalar ut överenskomna anslag under första kvartalet 2011. Samordningsförbundet har äskat ökade anslag från staten om 50 % för att finansiera ett kommunövergripande stödteam. Att insatsen skulle vara samhällsekonomiskt lönsam står tämligen klart efter den samhällsekonomiska utvärdering som företaget Payoff gjorde av insatsen Coachingteamet år 2009. Riksdagen förväntas dock inte höja anslagen till finansiell samordning i någon vidare utsträckning varför krympande resurser, till följd av att allt fler förbund bildas, hotar att försämra verksamheten.

7. Genomförande

Utvidgad arbetsmarknad/sociala företag

Personal i samverkansinsatserna, och även våra huvudmän, har identifierat individer som trots flera seriösa försök och olika rehabiliteringsinsatser inte finner sin plats på den ordinarie arbetsmarknaden. Det kan vara individer med nedsatt intellektuell eller social förmåga eller personer som av någon anledning upplevs "för annorlunda" för att de ska vara välkomna i det relativt hårda klimat som råder på våra arbetsplatser. Ett sätt att utvidga arbetsmarknaden, och på så sätt skapa förutsättningar för fler att använda och öka sin arbetsförmåga, är att verka för att sociala företag startas.

De sociala företagens styrka är att de förenar individens behov av arbete med marknadens behov av produkter eller tjänster och samhällets behov av rehabiliteringstjänster och nya arbetstillfällen. Samordningsförbundet har ett påverkansuppdrag att genom information, upplysning, support och ev. visst finansiellt startstöd bidra till att sociala företag startas i vårt område.

Samordningsförbundet har finansierat introduktionskurser och fortsättningskurser för arbetslösa individer i vårt område. Det finns företagsidéer som kan komma att förverkligas och det finns behov av fortsatt kursverksamhet för fler individer.

Sammanhangsplatser (SHP)

Personal i samverkansinsatserna har identifierat ett antal pusselbitar som saknas i den samordnade rehabiliteringen. Detta försöker vi nu lösa med idén Sammanhangsplats; Ett ställe att vara i ett sammanhang på, för de individer som än så länge inte upplever sig vara i ett sådant. En fysisk plats som är öppen alla vardagar, där individen är efterfrågad, behövd, blir saknad om den inte dyker upp. En plats där man, om det behövs, kan äta frukost tillsammans med andra innan man ska vidare till arbetsträning, praktik, studier eller annat. En plats där miljön är trygg och inspirerande och där det finns personal som ser mig, kan hjälpa mig vidare och som säger ifrån när jag är på väg åt fel håll. En plats där funktionsbedömningar, framför allt av social karaktär, kan genomföras inför fortsatt process mot långsiktig egen/tryggad försörjning.

Syftet med SHP är:

- Att individer i behovsgruppen snabbare än vid traditionellt arbete ska komma ut i aktivitet, och i förlängningen arbete/studier.
- Att skapa en arena där flera organisationer kan arbeta tillsammans med gemensamma klienter utan att vara låsta av tidsgränser och diskussioner om vem som egentligen är ansvarig för denna bit av individens pussel
- Att ge individer som saknar sammanhang i sitt liv möjlighet att ingå i ett sammanhang, vara i daglig aktivitet och social samvaro, för att snabbare hitta sin väg vidare till ett långsiktigt hållbart liv

Samordningsförbundets styrelse har beslutat att finansiera totalt 5 tjänster i de två kommunernas sammanhangsplatser under år 2011. Från år 2012 bör verksamheten finansieras av parterna själva.

Bakomliggande faktorer till kvinnors ohälsa

Ohälsan är fortfarande ojämlig och vi har generellt sett sämre kunskaper om vad som är bra rehabilitering för kvinnor, jämfört med män. Samordningsförbundet har därför initierat ett projekt som skulle bli en utbyggnad på SHP under år 2010 och 2011 för att hitta faktorer och metoder som gör att kvinnor snabbare återfår arbetsförmåga. Hälso- och Sjukvården i Dalarna finansierar projektet, som består av 0,5 psykolog under 6 månader. Under augusti 2010 påbörjades rekryteringsarbetet, som inte gav det resultat man förväntat sig – det är svårt att rekrytera psykolog på halvtid under denna begränsade tid. Ytterligare en annonsering har gjorts i november och hela rekryteringsprocessen har därför försenats. Beviljade projektmedel för 2010 års kostnader kan inte föras över till 2011, varför ny ansökan om projektmedel behöver göras. Om den senare annonseringen inte ger önskat resultat, kan det innebära att projektet inte kan genomföras.

- 50 kvinnor ska genomgå projektet (i Avesta och Hedemora)
- 100 % av deltagarna ska inom 3 månader ha en personlig handlingsplan för återgång i arbete/studier/stå till arbetsmarknadens förfogande/annan insats. I handlingsplanen ska det framgå vilka individens aktuella förbättringsområden/behov av behandling är.
- Minst 50 % av deltagarna ska efter avslutat projekt vara i arbete/studier/stå till arbetsmarknadens förfogande utifrån sin förmåga.
- De uppnådda resultaten ska vara bestående även 3 månader efter avslutat projekt
- De metoder som visar sig vara framgångsrika för att korta kvinnors sjukperioder ska, i största möjligaste mån, implementeras i alla ingående parter ordinarie arbete

Beskrivning av metod

Projektet Bakomliggande faktorer kommer att använda ett lösningsfokuserat, framtidsinriktat arbetssätt och helt utgå från individens resurser och begränsningar. Alla deltagande kvinnor kommer att erbjudas individuell coaching, gruppverksamhet med olika innehåll, friskvård och fysisk träning, studiebesök på olika utbildnings- och arbetsplatser, sysselsättning motsvarande hela det aktuella arbetsutbudet och kontakt med psykolog. Då misstanke om ev. funktionsnedsättningar (p g a nedsatt intellektuell förmåga, neuropsykiatrisk problematik etc) uppstår ska adekvata utredningar genomföras.

Kommunövergripande stödteam

Samordningsförbundets styrelse gör bedömningen att de nya samverkansinsatserna behöver kompletteras med ett kommungemensamt stödteam som kan ge långvarigt, omfattande och långsiktigt stöd till de individer som inte når sina mål med hjälp av de befintliga stödinsatserna. Samordningsförbundet ber om ökade anslag om 50 % för att finansiera ett sådant team. Att insatsen skulle vara samhällsekonomiskt lönsam står tämligen klart efter den samhällsekonomiska utvärdering som företaget Payoff gjorde av insatsen Coachingteamet år

2009. Att ge människor det stöd de behöver för att med egna förmågor klara sig genom livet är inte bara en stor och viktig vinst för individen utan också för hela det omgivande samhället. Teamet ska bestå av tre handläggare, en från vardera kommun, arbetsförmedling samt hälso- och sjukvården, och arbeta 75 % vardera. Teamet har i uppdrag att arbeta med individer som personalen i Portalen/SHP bedömer behöver mer stöd än vad de eller ordinarie stödinsatser kan ge. Målet är att varje individ ska få den hjälp han/hon behöver för att arbeta på hela sin förmåga, oavsett hur lång vägen dit är. Teamet ska vara ett slags "case manager" som följer individen genom rehabiliteringstrappan och ser till att handlingsplaner följs och nödvändiga åtgärder vidtas.

Teamet ska arbeta med individer i båda kommunerna och ha lokaler på båda ställena. Insatsen ska utvärderas av extern utvärderare för att säkerställa att det finns en långsiktig lönsamhet i denna insats.

Om anslagen inte höjs med ca 50 % år 2011 mäktar samordningsförbundet inte med att finansiera detta stödteam, trots att vi ser att det så väl behövs.

8. Utvärdering och uppföljning

SUS

Alla verksamheter som har finansiering från samordningsförbundet rapporteras i SUS (sektorsövergripande System för Uppföljning av Samverkan inom rehabiliteringsområdet), som staten har ålagt alla samverkansprojekt med statlig finansiering att rapportera i. Verksamhet för deltagare följs på individnivå, övriga projekt (t ex Sociala företag) rapporterar mål, syfte, finansiering osv.

Den för året nya insatsen, Kommunövergripande stödteam, ska utvärderas med hjälp av extern resurs för att säkerställa kvalitén i insatsen samt att det finns en långsiktig lönsamhet i denna insats.

Beslutad av styrelsen för Södra Dalarnas Samordningsförbund
Avesta 29 november 2010